

Nr 552.

Av herr **Dahlgren m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 209, angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1948/49 m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 209 föreslås en höjning av de värnpliktigas penningbidrag med 50 öre per dag för samtliga värnpliktiga.

Såväl vid 1946 som vid 1947 års riksdag ha vi motionsledes framfört krav på en ökning av de värnpliktigas penningbidrag från 1 krona till 2 kronor per dag.

Vi ha därvid erinrat om att då värnpliktslönen år 1941 höjdes från 50 öre till 1 krona per dag, denna löneförhöjning redan då betraktades som alltför blygsam med hänsyn till de värnpliktigas behov. De prisstegringar som ägt rum under år 1946 liksom under åren 1947 och 1948, framför allt genom de s. k. konsumtionsskatterna, framhäva ytterligare det berättigade i kravet på ökade löner åt de värnpliktiga.

Den kompensation för prisstegringar, som getts åt de civilanställda, har visserligen varit liten och i många fall obetydlig, men ändå bidragit till att öka klyftan mellan värnpliktslön och civil lön. De värnpliktiga ha allt sedan 1941 utgjort ett undantag från alla dem som i större eller mindre omfattning erhållit kompensation för dyrtiden.

Det kan, enligt vår mening, inte vara ett samhällets intresse att visa en dylik njugghet mot de värnpliktiga. Vi ha även tidigare framfört som vår mening, att även den mest tekniska fulländning av det militära maskineriet är av ringa värde, om den inte kombineras med ett levande intresse hos folket, och framför allt då hos den värnpliktiga ungdomen, för försvaret och den militära utbildningen. Vi anse därför att man bör tillmötesgå ungdomens krav på en dagavlönning, som ger möjlighet att tillgodose intressen, som inte i alltför stor utsträckning skilja sig från dem de haft i det civila livet.

Det motiv, som angavs från statsutskottets sida för avslagsyrkandet på motionerna vid 1946 och 1947 års riksdagar, var i huvudsak att 1945 års försvarskommitté skulle få tillfälle att närmare granska frågan.

Enligt propositionen har försvarskommittén framhållit den stora betydelse det hade för de värnpliktigas trivsel och därmed andan inom krigsmakten, att de ekonomiska förmåner, vilka utginge till dem under militärtjänstgöringen, avvägdes så att de möjliggjorde tillgodoseendet av åtmin-

stone vissa av de behov, som stode i samband med deras fritid och som de förde med sig från sitt civila liv. Det nuvarande penningbidraget måste, framhålls vidare, icke minst med hänsyn till penningvärdets fall, anses vara alltför knappt tilltaget för att tillgodose även mycket begränsade behov härutinnan. Även om de kostnader, som skulle uppkomma vid en höjning av de nu utgående penningbidragen, måste ingiva betänkligheter ur statsfinansiell synpunkt, har försvarskommittén likväl ansett det ofrånkomligt, att en förbättring av de värnpliktigas kontanta löneförmåner komme till stånd.

Trots detta erkännande från försvarskommitténs sida föreslås i propositionen höjningen av penningbidragen begränsad till 50 öre per dag.

Då vi tidigare motionerat om en provisorisk höjning av dagpenningen för de värnpliktiga med en krona per dag, ha vi därmed inte ansett att en dylik ökning av dagpenningen är tillräcklig, sett ur de värnpliktigas behovsynpunkt. Men då försvarskommittén nu framlagt sitt förslag och begränsat detta till en höjning med en krona per dag åt samtliga kategorier värnpliktiga, anse vi detsamma utgöra ett ofrånkomligt minimum.

Med hänvisning till vad här ovan anförts få vi föreslå,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 209 måtte besluta höja den nu utgående dagpenningen för samtliga kategorier värnpliktiga från och med den 1 juli 1948 med en krona per dag.

Stockholm den 19 maj 1948.

Gunnar Dahlgren.

Gösta Kempe.

Axel Nordström.

Erik Jansson.

O. F. Persson.

Harald Johanson.

Helmer Holmberg.

K. Senander.